

Diarienummer: 2021-1736

Klassificerings-ID: 1.2.3

Datum: 29 oktober 2021

Socialdepartementet

Tillgänglighetsdirektivet (SOU 2021:44)

dnr S2021/04731

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), som har i uppdrag att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig, lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

DIGG tillstyrker valet av samlad reglering och förslaget att reglering bör ske på så låg författningsnivå som möjligt. DIGG tillstyrker också att myndigheten får föreskriftsrätt avseende de webbplatser och mobilapplikationer som omfattas av den föreslagna lagen.

DIGG anser dock att

- övervägande skäl talar för att tillsynen över webbplatser och mobilapplikationer bör samlas endast på en myndighet och att Post- och telestyrelsen bör få det samlade uppdraget, inklusive tillsyn över lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

1 Förslag till lag (2022:000) om digital tillgänglighet till produkter och tjänster

8 §

Enligt DIGG riskerar formuleringen att leda till att aktörer använder föråldrade versioner av standarder. Om en ny version av en standard har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning utgår DIGG från att den gamla versionen kommer att fasas ut. DIGG föreslår därför följande formuleringar istället: "...överensstämmer med *den senaste versionen* av en harmoniserad standard..." samt följande tillägg i upplysningssyfte: "Då en ny version av en harmoniserad standard offentliggörs kan en tidigare hänvisad version vara tillämplig under en övergångsperiod." Den senare formuleringen motsvarar det tillvägagångsätt som i praktiken används för webbtillgänglighetsdirektivet ([EU] 2016/2102).

Ett alternativ till den lösning som föreslås i 8 § är att införa bemyndiganden för de relevanta myndigheter som nämns i betänkandet att utöver tillgänglighetskrav även föreskriva om vilken eller vilka standarder som gäller för presumtion om överensstämmelse (jfr. 5 § Myndigheten för digital förvaltnings föreskrifter om tillgänglighet till digital offentlig service [MDFFS 2019:2]). En sådan ordning bör enligt DIGG:s mening minska riskerna att standarder som inte längre gäller tillämpas av ekonomiska aktörer.

34 § 10 p.

DIGG anser, baserat på sina erfarenheter från att utöva tillsyn över lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen), att det är önskvärt med tydliga formuleringar för vad en tillsynsmyndighet kan begära av tillsynsobjekten för att kunna utöva tillsyn. Delegationen i 34 § 10 p. hänvisar till 23-27 §§ i lagförslaget och av dessa paragrafer framgår det enligt DIGG:s mening inte tillräckligt tydligt vad tillsynsmyndigheterna kan kräva för att kunna utöva själva tillsynen.

1.7 Förslag till förordning (2022:000) om digital tillgänglighet till produkter och tjänster

Bilaga 1

I.a.iv; I.B.iv; I.r.iv; II.t.v: Förutom avstånd mellan bokstäver, rader och stycken är det enligt DIGG viktigt att avståndet mellan ord går att justera eftersom det är ett kriterium (1.4.12) i WCAG 2.1.

9.1 Förhållandet till TF och YGL

DIGG instämmer i bedömningen att frågan om eventuellt behov av grundlagsändringar bör utredas vidare i den fortsatta beredningen. Det är önskvärt att det föreligger så få oklarheter som möjligt när den föreslagna lagen träder ikraft.

10.5 Direktivet bör genomföras genom en samlad lag

DIGG tillstyrker valet av samlad reglering.

10.8 Regleringen bör ske på så låg författningsnivå som möjligt

DIGG tillstyrker förslaget om att reglering bör ske på så låg författningsnivå som möjligt. En sådan ordning har enligt DIGG:s uppfattning fungerat bra för regelverket för tillgänglighet till digital offentlig service.

13.2.1 Kriterier vid bedömning av oproportionerligt stor börda

Det är inte rimligt att anta att alla aktörer har full insikt i sina produkters och tjänsters tillgänglighet. Det vore önskvärt med bättre vägledning för att beräkna de uppskattade fördelarna för personer med funktionsnedsättning. DIGG anser att en myndighet bör få ett uttryckligt uppdrag att ta fram sådan vägledning.

15.5.1 Några specialfall

DIGG delar bedömningen att den som tillhandahåller webbplatsen där ett konsumentköp genomförs ansvarar för tillgängligheten för hela köpprocessen. Vidare tillstyrker DIGG förslaget att utgivaren ska ansvara för att en e-bok uppfyller kraven på tillgänglighet. DIGG tillstyrker också förslaget att en e-boksdistributör som inte är utgivare är skyldig att säkerställa att den programvara som används för att tillhandahålla e-boken uppfyller relevanta krav på tillgänglighet.

16.3.5 Post- och telestyrelsen

Sammantaget anser DIGG att övervägande skäl talar för att tillsynen över webbplatser och mobilapplikationer bör samlas endast på en myndighet oavsett om aktören som tillhandahåller webbplatsen eller applikationen är en aktör som omfattas av den nu föreslagna lagen eller DOS-lagen. Enligt DIGG:s uppfattning bör Post- och telestyrelsen (PTS) få det samlade uppdraget, vilket innebär att PTS också blir tillsynsmyndighet enligt DOS-lagen. Tillsynsuppdraget inkluderar övervakning i enlighet med kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1524. DIGG bör emellertid fortsatt ha ett främjandeuppdrag på området.

Förslaget i betänkandet innebär att två myndigheter, DIGG och PTS, kommer att utöva tillsyn över webbsidor och mobilapplikationer. DIGG ser potentiella risker med en sådan lösning. Till att börja med riskerar det att bli otydligt för användarna var de ska vända sig om de vill anmäla att en webbplats eller mobilapplikation inte är tillgänglig.¹ Det kan också bli otydligt för de aktörer som står bakom webbplatser och mobilapplikationer. I många fall torde det visserligen stå klart vilket regelverk och vilken tillsynsmyndighet en aktör omfattas av men det kan uppstå oklarheter i de fall en aktör är en sådan privat aktör som definieras som en offentlig aktör DOS-lagen. Det kan i sin tur leda till att PTS och DIGG måste vidta utredningsåtgärder för att ens kunna avgöra vilken myndighet som ska utöva tillsyn i ett enskilt fall. Det förefaller dessutom som ineffektivt och som en onödigt komplicerad lösning att två myndigheter ska utöva tillsyn över identiska tekniska lösningar och utefter samma tekniska standarder och bedömningskriterier.

Även om tillsynsuppdraget avseende DOS-lagen skulle flyttas till PTS bör DIGG fortsatt ha ett uttalat främjandeuppdrag på området. Enligt DIGG:s uppfattning finns det mycket att vinna på att kunna lägga mer resurser på att stödja offentliga aktörer i deras tillgänglighetsarbete. Vi bedömer också att det kan vara mer effektivt än att förena ett stödjande och främjande uppdrag med ett tillsynsuppdrag. Det är enligt DIGG:s mening lämpligt att låta en myndighet (DIGG) arbeta främjande och stödjande gentemot offentliga aktörer och låta en annan myndighet (PTS) utöva tillsyn.

16.4 Föreskriftsrätt

DIGG tillstyrker att myndigheten enligt förslaget också ska få meddela föreskrifter som avser de webbplatser och mobilapplikationer som omfattas av den föreslagna lagen. Det bör resultera i goda förutsättningar för att detaljkraven blir enhetliga för webbplatser och mobilapplikationer vilket i sin tur bör gynna

¹ Otydligheten kan möjligen minskas något om även de webbplatser och mobila applikationer som omfattas av DOS-lagen får ingå i den anmälningsportal som nämns på s. 384 i betänkandet.

användarna och de aktörer som tillhandahåller webbplatserna och applikationerna.

18.3.2 Statistik om personer med funktionsnedsättning i Sverige

DIGG vill påpeka att depression/ångest definitivt berörs av tillgänglighetskrav, i motsats till den bedömning som redovisas i betänkandet.

18.4 Kostnader för staten

DIGG bedömer att förslaget kan komma att medföra ökade kostnader för det fall myndigheten ska meddela föreskrifter som avser de webbplatser och mobilapplikationer som omfattas av den föreslagna lagen. DIGG:s nuvarande föreskrifter om tillgänglighet till digital offentlig service (MDFFS 2019:2) omfattar inte dessa webbplatser och mobilapplikationer och det kan föreligga behov av utredningsinsatser inför det att ytterligare webbplatser och mobilapplikationer, som tillhandahålls av andra aktörer än offentliga aktörer, ska regleras genom föreskrifter. Dessa ökade kostnader bör beaktas i den fortsatta beredningen av ärendet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Eriksson. I den slutliga handläggningen har också, leveransledaren Lotta Hämäläinen, specialisten Tommy Olsson och chefsjuristen Linn Kempe deltagit. Föredragande har varit juristen Philip Levin.

Anna Eriksson